

Lemme 9 - LauvingOppsket av Sasminud Gjytilavr. Rauland

fjeld 1878

Fylke: TelemarkHerad: RaulandBygd: NadlandGard: Berge

G.nr. 38 - 1

Reisv Nøyvelv

- 1) Det er stort ret skuff med lauving i den grenn eg ber i, no for liden.
- 2) Stor forandring dei siste 20 åri, og aller mest forandring dei siste 4-5 åri. Mogen gardbruker her nåd med å lære no for liden og betale kr 20,- for lagew. So for lausspjere stånde. Skålar og utslått vest og altlagde, Buckopane minke inn til det halve v. s. l. Snakke og avspjete økte, so det vest dyktid. — (mer snak om dette, det må vere inn feil i skrivning.)

A 7 Rauland risper dei aldri lævet av Reisv, mere lett Reisv med lævet på - og lagor Njerve, som dei set på staker til steking. Lauver dei inn væren eller lidley på summen, so lett dei Njerve hange lunge - svart lunge - til steking for at harpisa (harpissa) i lævet akk surke vekk - eller likar enke Prøtari lidley laura læv. Det som vest laura i slutten av håball eller inn handa, likar Prøtari

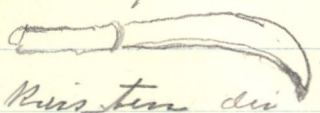
1) Som fyre sagt er det mest slutt med å lære
no. Fyre runna dei landet for årvisst for.
Dei slutte lære under og etter and-krig.

2) I Rauland er det mest bjørkeskog - like
om "godelære" asp - selje, berre ein og
annen åm i liane under Raulandsfjell.
Lauvingi gjerst difor for det mest bjørke

Dei nemnes to slags lauving:

Lauvelauving og hogge ned.

Lauvelauving: Då hev dei berre ein
ting til arbeids-gagn: Laukhogg, det er
ein bytt, kraftig kniv, bæygde framme

 so dei for draga, let seg
knivsten dei vil hogge av. - For det

mest lagar dei store hänger med ris
fyre dei tek på å "binde" somane i
kjerver. Til binding brukar dei ei
langer vidje, vrid "skjoren" på den
 (^{skjoren}) i den grove enden
den om ris hängen emne til ein

passelig stor kjerre under venstre arm,
skikke med høgre hand vidja (med ^{skjoren}
fyre) inn under kjerren; med ei hand
i skjoren og ei hand i kopperen gjerer
dei kjerren i hop, sveipes so skjoren
rundt kopperen og vidja, og smekkes enden
av skjoren under bandet so det ikkje skal
gange upp att. So "bakken" dei kjerrene
på stakane er det avlære hallet.

- En bjørkane store, må ein hogge
ned. Då må ein hava års, for man
bruker åksi og styves' ned, dei andre kjern eller
og lære, av bjørkene.

3935

Lomme nr. 9.

Lauving

Åa Kyllé (Kjyllé) er et helt
slutt med. Men det vort bruke
fyrr. Det kan ein sjå av gamle
seljekaller, som det stod att noke
gå av. På Rarlandsdialekt böygjer ein
ordet Kyllé so:
„å Kyddé, Kydder, men i f. frotit: h-kyllé
huv Kyllé.

Best er det å få lauving inn i hus,
når det er best; men er det langt å kjøpe
det, so det dei det i stakk. Ser ein ut et
laglyt bre på ein bunn stak, legg eit
tindslag av bjørkeristur eller granbar.
Kvernen med lagde med toppen mot sneis
og strakline ut, og brakka godt i hoy.
Det må vera bra (2) til selja ein stakk,
- ein til å selja, og ein til å sende Kvern.
Til lauvestakk kan ein bruke et
rattfast tre- b.d. ei smal, kein asp-
gamlet ei lite grov, når ein kartar
av vaistur til sneis. Tre et døyre ikkje
når det får hava att Kvist ^{opp} og toppen
og sjølv toppen ikkje vort skadd.
Oppå stakken legg ein granbar-
ålegg. Torv vert aldri bruke
når det er topp på sneis.
Ulv ein stong utan topp, må ein legge ei
hauve til hatt på sjølv stonge. (sneis)

4.

Ein lauvstakk kan vera frá ½ hundrið til 1- eller ½ hundrið. (En brúkar helst tí-
kol-sýstemið nær ein del lauvstakveru no
Det lengi sefari - see bala om "fjög"
Ask veru ekki i Raudum, og eg veit ekki
6 ein. markur sam rakar samam lauv-laiv
ar björtu eller asp - her i byggdi - til fjör.
Sa gæra lauvet utgj. (Sivlaun).

Sp. 6

Þessum verk höfðu heim på vinturfári
nær ein hve ein lauv frá gærdar - þá
sköylen eller i sköylen. Þar ein nær heime
- i sköylen ar sköylen, so höylen de
dein hús - stöps det er þukt.

Þessum - lauvdugur utgjunt.

Sp. 7

Jök lauv, so ein þá fjör.

Sp. 8

Ein ein legg ekki lauvveru under
höylen, men ein "set" höylen íppá
höylen - antur det er i löda heime
eller i höylen þá heidi. Ein set höy-
ven mud sköylen mud - höylen eipp.

Þess ein stöps höylen, so er det
og nam til ein del um lauvet.

Lauvet má vera þukt nær ein set det
þá höylen - eller kon det sköylen höylen.

Det er helst saemur som fjör lauvet,

Höylen fjör og litvettu til bygge þá - til
hökfordain -

Sp. 9

Osvalun verk rekna fjör det bestu
Höylen fjör og ar detu.

3935

- 10 Ukjent
- 11 Ukjent
- 12 - - -
- 13 - - -
- 14 - - -
- 15 - - -

B. Lær som drøya av brei ardey
 sjåla vert kalla "laus-lauv"
 Det vert aldri raka saman og
 mykta dit fôr.
 Men vert det formykja av det
 på slåttemark, so vert det raka
 til sides - åt høysar og utoyter.
 Dei rir det delvis for at gras
 for gro.

3935

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING